

บทที่ 4

นโยบายและการส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมแก้วของรัฐบาล

ความสำคัญของการพัฒนาอุตสาหกรรม

ประเทศที่มีความเจริญทางเศรษฐกิจ (ECONOMIC GROWTH) ในระดับสูงมักจะเป็นประเทศที่มีการพัฒนาอุตสาหกรรมอย่างเต็มที่แล้วหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า ประเทศที่พัฒนาแล้วมีผลิตภัณฑ์ประชาชาติที่ประกอบด้วยผลิตภัณฑ์ทางอุตสาหกรรมในอัตราส่วนที่สูง และประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพที่เกี่ยวกับกิจการอุตสาหกรรม ดังนั้นประเทศที่ยังด้อยพัฒนาและกำลังพัฒนาจึงพยายามเปลี่ยนโครงสร้างของระบบเศรษฐกิจของตนจากกิจกรรมเป็นอุตสาหกรรม แม้ว่า การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศจะประสบผลสำเร็จได้โดยไม่ใช้ขึ้นอยู่กับการพัฒนาอุตสาหกรรมแต่เพียงด้านเดียว กล่าวคือต้องมีการพัฒนาด้านอื่น ๆ ควบคู่ไปด้วย ซึ่งได้แก่การพัฒนาเกษตรกรรม พาณิชยกรรม และคมนาคม เป็นต้นก็ตาม แต่การพัฒนาอุตสาหกรรมก็เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศด้วยเหตุผลที่ว่า

1. อุตสาหกรรมเป็นแหล่งว่าจ้างแรงงาน ประเทศด้อยพัฒนาบางประเทศมีประชากรจำนวนมาก ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพในด้านการผลิตสินค้าขั้นปฐม เช่น เกษตรกรรม แต่ที่ดินมีปริมาณจำกัด และเมื่อจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ปัญหาความแออัดในที่ดินที่กำลังมาหาากินก็ยิ่งทวีขึ้น ทำให้ผลิตภาพของแรงงานต่ำลงทุกที ปัญหาที่มีแรงงานบางส่วนมิได้มีส่วนช่วยในการผลิตเลย หรือที่เรียกว่าปัญหาการว่างงานแฝงนี้ ถ้าถอนคนงานบางส่วนออกไปก็ไม่ทำให้ผลผลิตลดลง ในกรณีเช่นนี้จึงมีความจำเป็นที่จะต้องสร้างกิจการใหม่ขึ้นในระบบเศรษฐกิจ เช่น อุตสาหกรรม เป็นต้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อดึงแรงงานส่วนที่เกินความจำเป็นจากสาขาการเกษตรออกไป และเพื่อรองรับจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เมื่อมีการดึงแรงงานจากสาขาการผลิตเดิมไปสู่สาขาการผลิตอย่างใหม่ โดยไม่ทำให้ผลผลิตของสาขาการผลิตเดิมลดลง ย่อมทำให้ผลผลิตหรือรายได้รวมของประเทศสูงขึ้น ดังนั้นอุตสาหกรรมจึงเป็นแหล่งว่าจ้างแรงงาน และยกระดับผลิตภาพของแรงงานให้สูงขึ้นด้วย

2. อุตสาหกรรมเป็นเครื่องช่วยลดปัญหาดุลการค้าและดุลการชำระเงิน ประเทศด้อยพัฒนาซึ่งประกอบอาชีพทางการเกษตรเป็นหลักนั้นต้องซื้อสินค้าอุตสาหกรรมจากต่างประเทศในราคาสูงกว่าสินค้าขึ้นปฐมนอก หากไม่เร่งรัดผลิตสินค้าทดแทนการนำเข้าจะยิ่งเสียเปรียบดุลการค้ามากยิ่งขึ้นเรื่อย ๆ จึงต้องพยายามผลิตสินค้าอุตสาหกรรมขึ้นเอง เพื่อลดดุลการค้าและดุลการชำระเงิน
3. อุตสาหกรรมมีประโยชน์ทางอ้อมต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ เป็นที่ยอมรับกันว่าอุตสาหกรรมมีส่วนช่วยกระตุ้นการผลิตต่อเนื่องในด้านอื่น ๆ อย่างกว้างขวางทั้งด้านการเกษตร เหมืองแร่ และอุตสาหกรรมเองเป็นต้น กล่าวคืออุตสาหกรรมจำเป็นต้องใช้วัตถุดิบและถ้าวัตถุดิบนั้นเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่แล้วในประเทศ แต่ยังไม่ได้มีการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ อุตสาหกรรมก็จะช่วยกระตุ้นให้มีการนำวัตถุดิบนั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ซึ่งนอกจากจะช่วยให้ประชาชนมีงานทำแล้วยังช่วยทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มแก่ทรัพยากรธรรมชาติของประเทศอีกด้วย เช่น การทำอุตสาหกรรมแก้ว ซึ่งต้องใช้ทรายแก้วเป็นวัตถุดิบหลักได้ช่วยให้มีการทำเหมืองทรายแก้วเกิดขึ้น อันนับเป็นการได้นำเอาทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่อย่างดาษดื่นตามชายหาดไปใช้ให้เกิดประโยชน์ และสินค้าจากอุตสาหกรรมแก้ว เช่น ขวดแก้วชนิดต่าง ๆ สามารถป้อนให้กับอุตสาหกรรมเครื่องดื่มบรรจุขวด อุตสาหกรรมผลิตเหล้าและเบียร์ และอุตสาหกรรมยา เป็นต้น ทำให้อุตสาหกรรมเหล่านี้มีภาชนะบรรจุที่ดีโดยไม่ต้องนำเข้าจากต่างประเทศ ในขณะที่เตี่ยวกันอุตสาหกรรมเครื่องดื่มบรรจุขวดก็ช่วยกระตุ้นให้ชาวไร่อ้อยเร่งปลูกอ้อยเพื่อผลิตน้ำตาลมาป้อนให้กับอุตสาหกรรมเครื่องดื่ม และอุตสาหกรรมอื่น ๆ ที่ใช้น้ำตาลซึ่งมีอยู่มากมายหลายประเภท เช่น อุตสาหกรรมผลไม้กระป๋อง อุตสาหกรรมนมข้นหวาน เป็นต้น นอกจากนี้อุตสาหกรรมยังเป็นสิ่งในการเผยแพร่เทคโนโลยีมากกว่าการผลิตในภาคอื่น ๆ ทั้งนี้เพราะการผลิตทางอุตสาหกรรมมักต้องใช้เทคโนโลยีก้าวหน้าใหม่ ๆ อยู่เสมอ และเทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญมากในการนำความเจริญมาสู่ประเทศ และในที่สุดเมื่อเศรษฐกิจของประเทศได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่แล้วย่อมมีความสามารถรักษาความมั่นคงของประเทศได้เป็นอย่างดีด้วย

การพัฒนาอุตสาหกรรมในประเทศไทย

แต่เดิมมาก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อปี 2475 การผลิตทางด้านอุตสาหกรรมในประเทศไทยมีอยู่เพียงไม่กี่ชนิด ส่วนใหญ่เป็นการแปรรูปสินค้าทางเกษตรกรรม เช่น โรงสีข้าว โรงงานฟอกหนัง เป็นต้น โรงงานที่ผลิตสินค้าอุปโภคบริโภคมีน้อย อุตสาหกรรมที่มีอยู่บ้างส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมในครัวเรือน เช่น การทอผ้า ส่วนอุตสาหกรรมที่ผลิตสินค้าพื้นฐานที่สำคัญมีโรงงานผลิตปูนซีเมนต์เพียงแห่งเดียวเท่านั้น

หลังการเปลี่ยนแปลงระบบการปกครองในปี พ.ศ. 2475 เป็นต้นมา กิจกรรมอุตสาหกรรมได้เริ่มขยายตัวมากขึ้น อันเป็นผลเนื่องมาจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศ กิจกรรมโรงสีข้าวได้เกิดขึ้นแพร่หลายไปทั่วประเทศ ไม่รวมตัวหนาแน่นอยู่เฉพาะในกรุงเทพฯ และเขตใกล้เคียงตั้งแต่ก่อน ในขณะที่เกิดการเพิ่มอัตราอากรขาเข้ามีส่วนสำคัญที่สนับสนุนให้เกิดอุตสาหกรรมที่ผลิตสินค้าอุปโภคบริโภคขึ้นภายในประเทศแทนการนำเข้า เช่น อุตสาหกรรมผลิตสบู่ ไม้ขีดไฟ ยาสูบ เป็นต้น กิจกรรมอุตสาหกรรมที่เกิดขึ้นในประเทศในระยะเริ่มแรกส่วนใหญ่เป็นของเอกชน แต่ในช่วงระหว่างการเปลี่ยนแปลงการปกครองจนถึงช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 รัฐบาลเริ่มเข้ามาเกี่ยวข้องกับกิจกรรมอุตสาหกรรมมากขึ้น เพราะเล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาอุตสาหกรรมที่มีต่อความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจของประเทศ และเนื่องจากนโยบายทางด้านกาารทหาร ทำให้รัฐริเริ่มจัดตั้งและเข้าดำเนินงานโดยตรงในกิจกรรมอุตสาหกรรมหลายประเภท เช่น การทอผ้า การผลิตกระดาษ การผลิตน้ำตาล เป็นต้น ในปี 2485 รัฐบาลได้จัดตั้งกระทรวงอุตสาหกรรม เพื่อรับผิดชอบงานด้านอุตสาหกรรมโดยทั่วไป

ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 นโยบายของรัฐบาลในการส่งเสริมอุตสาหกรรมมีความคลุมเครือ กล่าวคือ รัฐต้องการให้เอกชนริเริ่มการลงทุนในกิจกรรมอุตสาหกรรม แต่ในขณะที่รัฐเองก็เข้ายุ่งเกี่ยวกับทางตรงและทางอ้อมในกิจกรรมอุตสาหกรรมมากมายหลายประเภท และในช่วง 2491-2500 รัฐบาลได้ตั้งรัฐวิสาหกิจด้านอุตสาหกรรมเป็นจำนวนมาก ซึ่งนอกจากรัฐจะเป็นผู้ประกอบการแต่ผู้เดียวในกิจการด้านสาธารณูปโภคแล้วยังเป็นผู้ผูกขาดการผลิตบุหรี่ สุรา แอลกอฮอล์และไฟ้อีกด้วย ส่วนสินค้าอุปโภคบริโภคที่รัฐวิสาหกิจดำเนินการผลิตมีน้ำตาล ผลิตภัณฑ์ไม้ ยาขีดรองเท้า ฯลฯ นอกจากนี้ยังมีรัฐวิสาหกิจที่ดำเนินการผลิตแก้ว แบตเตอรี่ เครื่องเล่นวิทยุ การฟอกหนัง และทอผ้าอีกด้วย

การที่รัฐบาลเข้าดำเนินกิจการอุตสาหกรรมมากมายอย่างก็ด้วยเหตุผลคือ

1. เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ของรัฐ
2. เพื่อป้องกันความขาดแคลนของผลิตภัณฑ์บางอย่าง ซึ่งเป็นที่ต้องการของกองทัพบก และของหน่วยราชการและ
3. การผลิตบางอย่างขึ้นใช้ในประเทศเป็นสิ่งจำเป็น และเอกชนไม่สนใจทำการผลิตของสิ่งนั้น แต่อย่างไรก็ตามกิจการที่รัฐดำเนินการแทนทั้งหมดยกเว้นกิจการที่มีลักษณะผูกขาดบางประเภทต่างประสบความสำเร็จล้มเหลว ทั้งนี้เพราะการริเริ่มกิจการมักจะเป็นเหตุผลทางด้านการเมือง ไม่มีการศึกษาอย่างรอบคอบเสียก่อนว่า กิจการนั้นมีความเหมาะสมและเป็นไปได้เพียงใดในทางเศรษฐกิจทางการเงินและทางเทคนิค ฉะนั้นจึงต้องประสบปัญหาด้านต้นทุนการผลิตสูง สินค้าที่ผลิตได้มีคุณภาพต่ำ เงินทุนหมุนเวียนของกิจการมีไม่พอ และตลาดจำหน่ายมีจำกัด ^{1/}

การพัฒนาอุตสาหกรรมในประเทศเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ เมื่อปี พ.ศ. 2500 เป็นต้นมา โดยในสมัยรัฐบาลชุดจอมพลถนอม กวณิช รัชต์ ได้มีการออกพระราชบัญญัติจัดตั้งสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติขึ้น ในปี 2502 เพื่อให้สภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติทำหน้าที่ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะใช้การพัฒนาอุตสาหกรรมเป็นวิธีทางหนึ่งในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ จนกระทั่งปัจจุบันได้มีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติออกมาใช้แล้ว 4 ฉบับโดยมีสาระสำคัญดังนี้

แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับแรก (พ.ศ. 2504 - 2509) นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมได้กำหนดไว้ว่า รัฐจะสนับสนุนให้เอกชนเป็นตัวจักรสำคัญในการริเริ่มและขยายกิจการอุตสาหกรรมโดยรัฐบาลจะเป็นผู้จัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้ และจะสร้างบรรยากาศการลงทุนเพื่อชักจูงให้เกิดการลงทุนจากฝ่ายเอกชนทั้งภายในและภายนอกประเทศ โดยการให้สิทธิและผลประโยชน์ และให้ความคุ้มครองแก่กิจการที่ต้องการส่งเสริม รวมตลอดถึงการจัดหาแหล่งเงินทุนและที่ตั้งโรงงานแก่กิจการอุตสาหกรรม

^{1/} พิศุฑดิ์ คู่ภักดิ์ และรัชชชัย ยงกิตติกุล, "การพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศไทย", วารสารธนาคารกรุงเทพ 10 (พฤษภาคม 2521) : 292-293.

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2510 - 2514) รัฐบาลยังคงมีนโยบายเร่งรัดการพัฒนาอุตสาหกรรมให้มีความก้าวหน้ายิ่งขึ้นเป็นลำดับ สำหรับการส่งเสริมกิจการอุตสาหกรรมนั้นรัฐเพิ่มการช่วยเหลือพิเศษแก่กิจการอุตสาหกรรมที่ใช้วัตถุดิบและแรงงานในประเทศ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกิจการที่คนไทยมีส่วนร่วมทุนมาก นอกจากนี้รัฐยังมีนโยบายให้ความสำคัญสนับสนุนการศึกษาค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์เพื่อประโยชน์แก่การอุตสาหกรรม รวมทั้งการกำหนดมาตรฐานสินค้าอุตสาหกรรมและทดสอบคุณภาพของผลิตภัณฑ์ให้มีมาตรฐานเพื่อประโยชน์ของผู้ผลิตและผู้ใช้อีกด้วย

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2515 - 2519) การพัฒนาอุตสาหกรรมยังเป็นเรื่องที่รัฐให้ความสำคัญเพราะมีช่องทางขยายอุตสาหกรรมของประเทศไปได้อีกมาก แนวนโยบายในการดำเนินงานของการพัฒนาอุตสาหกรรมในแผนพัฒนาฉบับนี้ได้มุ่งให้มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาด้านเกษตรกรรมและพาณิชยกรรมอย่างใกล้ชิด โดยสนับสนุนการลงทุนในกิจการอุตสาหกรรมที่ผลิตเพื่อส่งออก และอุตสาหกรรมประเภทที่ใช้วัตถุดิบและแรงงานภายในประเทศเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ยังมีนโยบายส่งเสริมให้มีการจัดตั้งโรงงานอุตสาหกรรมในส่วนภูมิภาคอีกด้วย

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 4 (2520 - 2524) การพัฒนาอุตสาหกรรมถือเป็นสิ่งจำเป็นต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมที่สำคัญ คือ

1. เปลี่ยนแปลงโครงสร้างอุตสาหกรรมโดยให้ความสำคัญแก่อุตสาหกรรมพื้นฐานและอุตสาหกรรมที่สนับสนุนอุตสาหกรรมอื่นและกระจายอุตสาหกรรมให้ออกไปสู่ภูมิภาค
2. สนับสนุนให้มีการผลิตอุตสาหกรรมเพื่อส่งออกและที่ใช้วัตถุดิบภายในประเทศเป็นจำนวนมาก
3. ขยายวงเงินสินเชื่อเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมให้เพียงพอกับความต้องการ
4. สนับสนุนด้านความร่วมมือทางการลงทุนเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมระหว่างกลุ่ม

ประเทศอาเซียน

5. สนับสนุนให้คงไว้และดำเนินการต่อไปในรัฐวิสาหกิจสำหรับอุตสาหกรรมที่มีลักษณะผูกขาดเพื่อการควบคุมคุณภาพและที่เป็นยุทธปัจจัยสำคัญเท่านั้นและ

6. สนับสนุนให้มือสมัครเล่นเข้ารับผิดชอบและดูแลการพัฒนาอุตสาหกรรมทั้งหมด เพื่อช่วยในการบริหารงานของรัฐบาลในด้านอุตสาหกรรมมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จะเห็นว่าแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติทั้ง 4 ฉบับมีนโยบายส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรม โดยเฉพาะอุตสาหกรรมที่ใช้วัตถุดิบ และแรงงานในประเทศเป็นจำนวนมากและอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อเศรษฐกิจของประเทศในด้านต่าง ๆ ดังที่ได้กล่าวไว้แล้วข้างต้น ดังนั้นเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แต่ละฉบับ รัฐก็ได้มีมาตรการต่าง ๆ โดยออกมาในรูป พ.ร.บ. ต่าง ๆ และประกาศกระทรวงในเรื่องที่เกี่ยวกับการพัฒนาอุตสาหกรรม นอกจากนี้ก่อนหน้าที่จะมีการจัดทำแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รัฐก็ได้ตรา พ.ร.บ. ส่งเสริมอุตสาหกรรมขึ้นในปี พ.ศ. 2497 แต่ พ.ร.บ. ฉบับนี้มีบทบัญญัติไม่รัดกุมเพียงพอเป็นอุปสรรคแก่การดำเนินงาน เพราะความล่าช้าในพิธีการ ภายหลังจากปฏิวัติในปี 2500 จึงได้มีการประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 33 พ.ศ. 2501 และฉบับที่ 47 พ.ศ. 2502 แก้ไขข้อบกพร่องของ พ.ร.บ. ส่งเสริมอุตสาหกรรมปี พ.ศ. 2497 ต่อมาได้มี พ.ร.บ. ส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการอุตสาหกรรม พ.ศ. 2503 ใช้แทน พ.ร.บ. ส่งเสริมอุตสาหกรรมปี พ.ศ. 2497 โดยมีสาระสำคัญของการปรับปรุงแก้ไข คือ แต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการอุตสาหกรรมเป็นครั้งแรก จากนั้นมารัฐก็ได้ตรา พ.ร.บ. ส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการอุตสาหกรรม พ.ศ. 2505 โดยยกเลิกฉบับปี 2503 เสียทั้งนี้เพื่อความเหมาะสมยิ่งขึ้น หลังจากนั้น พ.ร.บ. ฉบับนี้ก็ได้รับการแก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. พ.ศ. 2508, 2511 และประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 227 พ.ศ. 2515 จนกระทั่งปัจจุบันได้มี พ.ร.บ. ส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520 แทน พ.ร.บ. ที่แล้ว ๆ มา เนื่องจากสภาพและความต้องการทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศได้เปลี่ยนแปลงไปจึงจำเป็นต้องปรับปรุงกฎหมายในเรื่องนี้เสียใหม่เพื่อให้ความมั่นใจแก่ผู้ลงทุนในกิจการที่รัฐให้ความสำคัญและประสงค์จะส่งเสริม

ตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520 กิจการที่พึงให้การส่งเสริมการลงทุนได้ต้องเป็น ^{1/}

1. กิจการที่สำคัญและเป็นประโยชน์ในด้านเศรษฐกิจสังคมและความมั่นคงของประเทศ
2. กิจการผลิตรอบเพื่อส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศ

^{1/} สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, ประมวลกฎหมายที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการลงทุน, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การส่งเสริมการค้าต่างประเทศ, 2521), หน้า 5.

3. กิจการที่ใช้ทุน แรงงาน หรือบริการในอัตราสูง

4. กิจการที่ใช้ผลิตผลการเกษตรหรือทรัพยากรธรรมชาติเป็นวัตถุดิบ ซึ่งคณะกรรมการเห็นว่ากิจการนั้นยังไม่ดีในประเทศหรือมีแต่ไม่เพียงพอหรือกรรมวิธีการผลิตยังไม่ทันสมัย

เมื่อคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเห็นว่ากิจการใดเข้าข่ายที่จะได้รับการส่งเสริมได้ ก็จะสามารถกำหนดประเภทและขนาดของกิจการที่จะให้ส่งเสริมโดยจะกำหนดเงื่อนไขในการส่งเสริมไว้ด้วยก็ได้ และจะแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกเงื่อนไขดังกล่าวในเวลาใดก็ได้

ในปัจจุบันคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน แบ่งประเภทของกิจการที่จะให้การส่งเสริมการลงทุนเป็น 6 หมวดคือ

1. หมวดผลิตภัณฑ์หรือผลผลิตจากเกษตร
2. หมวดแร่โลหะและเชรามีคัล
3. หมวดเคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์เคมี
4. หมวดเครื่องกลและเครื่องไฟฟ้า
5. หมวดผลิตภัณฑ์อื่น ๆ
6. หมวดบริการ

โครงการลงทุนที่คณะกรรมการจะให้ส่งเสริมต้องเป็นโครงการลงทุนที่มีความเหมาะสมสมทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยีโดยพิจารณาถึง^{1/}

1. จำนวนผู้ผลิตและกำลังการผลิตของกิจการที่มีอยู่แล้วในประเทศเปรียบเทียบกับประมาณการความต้องการ และขนาดกำลังผลิตที่จะส่งเสริมให้มีเพิ่มขึ้น
2. โอกาสที่กิจการนั้นจะขยายตลาดให้แก่ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตหรือประกอบได้ในประเทศ และที่จะสนับสนุนให้มีการผลิตหรือประกอบในประเทศ เช่น โครงการผลิตกระดาษ ก่อให้เกิดการทำเหมืองทรายแก้ว เป็นต้น
3. ปริมาณและอัตราการใช้ทรัพยากร รวมทั้งทุน วัตถุดิบหรือวัสดุจำเป็นและแรงงานหรือบริการอย่างอื่นที่มีอยู่ในประเทศ

^{1/} เรื่องเดียวกัน, หน้า 5-6.

4. จำนวนเงินตราต่างประเทศที่จะประหยัดหรือส่งวนไว้อัตโนมัติและที่จะนำมาเข้ามาในประเทศไทย
5. ความเหมาะสมของกรรมวิธีการผลิตหรือประกอบ
6. หลักเกณฑ์อื่นที่คณะกรรมการเห็นว่าจำเป็นและเหมาะสม

นอกจากนั้นโครงการลงทุนที่คณะกรรมการจะให้การส่งเสริมได้ต้องเป็นโครงการลงทุนที่มีมาตรการอันสมควรที่จะป้องกันและควบคุมไม่ให้เกิดผลเสียหายต่อสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้เพื่อประโยชน์และการดำรงชีวิตของประชาชน

ผู้ที่ได้รับส่งเสริมจะได้รับสิทธิและประโยชน์ หลักประกันและความคุ้มครองต่าง ๆ ^{1/}

ดังนี้คือ

สิทธิและประโยชน์

1. ผู้ได้รับการส่งเสริมจะได้รับอนุญาตให้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินเพื่อประกอบกิจการที่ได้รับการส่งเสริมตามจำนวนที่คณะกรรมการพิจารณาเห็นสมควร แม้ว่าจะเกินกำหนดที่จะมีได้ตามกฎหมายอื่น
2. ได้รับยกเว้นอากรขาเข้าและภาษีการค้าสำหรับเครื่องจักรนำเข้าตามที่คณะกรรมการพิจารณาอนุมัติ
3. ในกรณีที่ผู้ได้รับการส่งเสริมซื้อเครื่องจักรที่ผลิตหรือประกอบในราชอาณาจักรให้ผู้ผลิตหรือประกอบหรือผู้ขายเครื่องจักรนั้นเป็นผู้ได้รับการยกเว้นภาษีการค้า
4. ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับกำไรสุทธิที่ได้รับจากกิจการที่ได้รับการส่งเสริม มีกำหนดเวลาไม่น้อยกว่า 3 ปี แต่ไม่เกิน 8 ปี นับแต่วันที่เริ่มมีรายได้จากการประกอบกิจการนั้น และอนุญาตให้นำผลขาดทุนไปหักออกจากกำไรสุทธิ ภายหลังจากระยะเวลาที่ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้ มีกำหนดเวลาไม่เกิน 5 ปี
5. ได้รับยกเว้นไม่ต้องนำเงินปันผลที่ได้รับจากกิจการที่ได้รับการส่งเสริม ซึ่งได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล ไปรวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้ตลอดระยะเวลาที่ผู้ได้รับการส่งเสริมได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลนั้นด้วย

^{1/} เรื่องเดียวกัน, หน้า 8-15.

6. ได้รับอนุญาตให้ค้าหรือส่งเงินออกนอกประเทศเป็นเงินตราต่างประเทศได้
7. ได้รับอนุญาตนำคนต่างด้าวซึ่งเป็นช่างฝีมือ ผู้ชำนาญการกับคู่สมรสและบุคคลซึ่งอยู่ในอุปการะของบุคคลทั้ง 2 ประเภทนี้เข้ามาในประเทศได้ตามจำนวนและกำหนดระยะเวลาให้อยู่ในประเทศเท่าที่คณะกรรมการพิจารณาเห็นสมควร
8. ให้คนต่างด้าวซึ่งเป็นช่างฝีมือหรือผู้ชำนาญการที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในประเทศได้รับอนุญาตทำงานเฉพาะตำแหน่งหน้าที่การทำงานที่คณะกรรมการให้ความเห็นชอบตลอดระยะเวลาเท่าที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในประเทศ
9. ได้รับยกเว้นไม่ต้องนำค่ากีดกันสินค้า สิทธิ หรือค่าสิทธิอื่นไปรวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้เป็นเวลา 5 ปี
10. อาจได้รับการลดหย่อนอากรขาเข้าและภาษีการค้า วัตถุดิบหรือวัสดุจำเป็นไม่เกิน 90% มีกำหนดคราวละ 1 ปี

นอกจากนี้ถ้าคณะกรรมการเห็นสมควรอาจกำหนดให้อ่างที่ใดเป็นเขตส่งเสริมการลงทุนก็ได้โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งผู้ที่ได้รับการส่งเสริมที่ประกอบกิจการในเขตส่งเสริมจะได้รับสิทธิและประโยชน์พิเศษอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างดังต่อไปนี้

1. ได้รับการลดภาษีการค้าสำหรับการขายผลผลิตที่ไม่เกินร้อยละ 90 ของอัตราปกติเป็นเวลาไม่เกิน 5 ปี นับแต่วันที่มีรายได้จากการประกอบกิจการที่ได้รับการส่งเสริม
2. ได้รับการลดภาษีเงินได้ร้อยละ 50 ของอัตราปกติเป็นเวลา 5 ปี นับจากวันที่พ้นกำหนดเวลาการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลตามปกติ
3. ในการคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคล ได้รับอนุญาตให้หักค่าขนส่ง ไฟฟ้า ประปา เป็น 2 เท่าของเงินที่ใช้ในการประกอบกิจการ ทั้งนี้ตามเงื่อนไข วิธีการ และระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด
4. ได้รับอนุญาตให้หักเงินลงทุนในการติดตั้งหรือก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกไม่เกินร้อยละ 25 โดยหักจากกำไรสุทธิของปีใดปีหนึ่ง หรือหลายปี ภายในระยะเวลา 10 ปี นับแต่วันที่มีรายได้จากการลงทุน ทั้งนี้ นอกเหนือจากการหักค่าเสื่อมราคาตามปกติ

เพื่อส่งเสริมการส่งออก คณะกรรมการอาจให้ผู้ได้รับการส่งเสริมได้รับสิทธิและประโยชน์พิเศษอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างดังต่อไปนี้คือ

1. ได้รับยกเว้นอากรขาเข้าและภาษีการค้าสำหรับการนำเข้าวัตถุดิบ หรือวัสดุจำเป็นที่ต้องนำเข้าจากต่างประเทศ เพื่อใช้ผลิต ผลผลิต หรือประกอบผลิตภัณฑ์เฉพาะที่ใช้ในการส่งออก

ในกรณีที่ผู้ได้รับการส่งเสริมซื้อวัตถุดิบหรือวัสดุจำเป็นที่ผลิตหรือมีกำเนิดในประเทศ ให้ผู้ผลิตหรือผู้ขายของดังกล่าว เป็นผู้ได้รับยกเว้นภาษีการค้าสำหรับของนั้น

2. ได้รับยกเว้นอากรขาเข้าและภาษีการค้าสำหรับของที่นำเข้ามาเพื่อส่งกลับออกไป

3. ได้รับยกเว้นทั้งอากรขาออกและภาษีการค้า

4. ได้รับอนุญาตให้หักเงินได้พึงประเมินในการเสียภาษีเงินได้ร้อยละ 5 ของรายได้ที่เพิ่มขึ้นจากปีก่อนจากการส่งออก โดยไม่รวมค่าประกันภัย และค่าขนส่ง

การให้หลักประกัน

1. รัฐจะไม่โอนกิจการของผู้ได้รับการส่งเสริมมาเป็นของรัฐ

2. รัฐจะไม่ประกอบกิจการขึ้นใหม่แข่งขันกับผู้ได้รับการส่งเสริม

3. รัฐจะไม่ผูกขาดการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชนิดเดียวกันหรือคล้ายคลึงกันกับผู้ได้รับการส่งเสริม ผลิตหรือประกอบได้

4. รัฐจะไม่ควบคุมราคาผลิตภัณฑ์ของผู้ได้รับการส่งเสริม เว้นแต่ในกรณีจำเป็นต่อเศรษฐกิจสังคมและความมั่นคงของประเทศ

5. รัฐจะอนุญาตให้ส่งออกเสมอไป เว้นแต่ในกรณีจำเป็นต่อเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของประเทศ

6. รัฐจะไม่อนุญาตให้ส่วนราชการ องค์การของรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ นำผลิตภัณฑ์ชนิดเดียวกับที่ผู้ได้รับการส่งเสริมเข้ามาโดยได้รับการยกเว้นอากรขาเข้าและภาษีการค้า

การให้ความคุ้มครอง

1. การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษสำหรับการนำเข้าผลิตภัณฑ์ชนิดเดียวกันกับผู้ได้รับการส่งเสริมผลิตหรือประกอบได้ในอัตราที่สมควร แต่ไม่เกินร้อยละ 50 ของราคารวมค่าประกันภัย และค่าขนส่งนอกประเทศ การกำหนดค่าธรรมเนียมพิเศษนี้ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้ใช้บังคับตามระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด แต่คราวละไม่เกิน 1 ปี

2. ในกรณีที่การกำหนดค่าธรรมเนียมพิเศษตามข้อ 1 ไม่เป็นการเพียงพอสำหรับการคุ้มครองกิจการของผู้ได้รับการส่งเสริม ให้กระทรวงพาณิชย์ห้ามนำเข้าผลิตภัณฑ์ชนิดเดียวกันที่ผู้ได้รับการส่งเสริมผลิตได้ในประเทศ

3. ประธานกรรมการมีอำนาจสั่งให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ได้รับการส่งเสริมที่ประสบปัญหาหรืออุปสรรคในการดำเนินงานตามความเหมาะสม

4. ประธานกรรมการมีอำนาจสั่งให้แก้ไขวิธีการจัดเก็บภาษีอากรที่เป็นอุปสรรคต่อกิจการของผู้ได้รับการส่งเสริม

จะเห็นได้ว่าผู้ได้รับการส่งเสริมการลงทุนได้รับสิทธิและประโยชน์ ตลอดจนหลักประกันและความคุ้มครองจากรัฐมากมาย ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ลงทุนสามารถดำเนินงานได้อย่างราบรื่น และมั่นใจว่ากิจการที่ลงทุนไปนั้นจะอยู่รอดได้ เป็นการชักจูงให้มีผู้สนใจลงทุนกันเพิ่มขึ้น แต่ในขณะเดียวกันถ้าหากผู้ได้รับการส่งเสริมฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด คณะกรรมการก็จะมีอำนาจเพิกถอนสิทธิและประโยชน์ที่ได้ให้แก่ผู้ได้รับการส่งเสริมทั้งหมดหรือบางส่วนก็ได้

นอกจากสิทธิและผลประโยชน์ หลักประกันและการคุ้มครองตามที่ระบุได้ข้างต้นแล้ว รัฐยังได้ดำเนินมาตรการในด้านอื่น ๆ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการชักจูงให้เอกชนลงทุนเพิ่มขึ้นที่สำคัญได้แก่ การก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานต่าง ๆ เช่น การคมนาคมขนส่ง การพลังงานและการสื่อสาร ต่าง ๆ

ในด้านการจัดหาเงินทุนแก่อุตสาหกรรม รัฐได้จัดตั้งบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยขึ้นเมื่อปี 2503 โดยมีธนาคารพาณิชย์ สถาบันการเงิน และบริษัทต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศเป็นผู้ถือหุ้นและได้รับการช่วยเหลือบางส่วนจากรัฐ วัตถุประสงค์หลักของบริษัทก็คือ จัดหาเงินกู้ยืมตราดอกระยะยาวให้แก่ผู้ลงทุนรายใหญ่ในวงเงินขั้นต่ำรายละ 1 ล้านบาท สำหรับการช่วยเหลืออุตสาหกรรมขนาดเล็ก รัฐได้จัดตั้งสถาบันบริการอุตสาหกรรมขนาดย่อมขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2507 เพื่อจัดหาเงินกู้แก่ผู้ลงทุนรายย่อยในวงเงินไม่เกินรายละ 1 ล้านบาท ^{1/}

^{1/} ทิศร คู่ภักดีพันธ์ และรวิชัย บงกิตติกุล, "การพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศไทย"

นโยบายอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์แก้ว

ในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับอุตสาหกรรมประเภทต่าง ๆ ในประเทศไทยเป็นหน้าที่ของกระทรวงอุตสาหกรรม ซึ่งจะกำหนดว่าขณะใดควรจะอนุญาตให้มีการตั้งโรงงานสำหรับอุตสาหกรรมประเภทใด เป็นจำนวนเท่าใด และมีเงื่อนไขสำหรับการประกอบกิจการนั้นอย่างไร เพื่อให้ปริมาณการผลิตสอดคล้องกับปริมาณการใช้ในประเทศ สำหรับอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์แก้วนั้น นับตั้งแต่ปี 2517 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบันเป็นเวลาประมาณ 7 ปี ได้มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์แก้วถึง 5 ครั้ง รายละเอียดดังจะได้อีกกล่าวต่อไป

จากความเป็นมาของอุตสาหกรรมแก้วในประเทศไทย (ในบทที่ 3) ทำให้ทราบว่า อุตสาหกรรมแก้วของไทย เริ่มต้นด้วยการผลิตภาชนะแก้ว และขวดแก้วเป็นหลัก การผลิตภาชนะแก้วส่วนใหญ่เป็นโรงงานขนาดเล็ก และใช้แรงคนเป่า ส่วนการผลิตขวดแก้วที่ใช้เครื่องจักรอัตโนมัติมีอยู่เพียง 2 โรงงาน คือ บริษัทอุตสาหกรรมทำเครื่องแก้วไทยจำกัด และองค์การแก้ว และนับตั้งแต่ปี 2498 เป็นต้นมาจนถึงปี 2520 มีโรงงานผลิตภัณฑ์แก้วเพิ่มขึ้นหลายราย ที่สำคัญ ๆ เช่น

1. บริษัทกระจกไทย-อาซาฮี จำกัด ผลิตกระจกแผ่น เปิดดำเนินการวันที่ 5 มค. 09
2. บริษัทแอปป้าอินดัสตรีส์จำกัด ผลิตหลอดแก้วบรรจุยาฉีด เปิดดำเนินการวันที่ 20 กค.10
3. บริษัทไทยเซฟตี้อกลาสจำกัด ผลิตกระจกนิรภัยรถยนต์เปิดดำเนินการวันที่ 10 มค.16
4. หลก.ส่งาดำรงค์อุตสาหกรรม ผลิตกระจกนิรภัยรถยนต์ เปิดดำเนินการวันที่ 15 กพ.16
5. บริษัทโยย่าเลนซ์ไทยแลนด์จำกัด ผลิตเลนซ์แว่นตา เปิดดำเนินการวันที่ 5 ธค.17
6. บริษัทอุตสาหกรรมแก้วกรุงเทพฯ จำกัด ผลิตอุปกรณ์แก้วในห้องทดลอง เปิดดำเนินการวันที่ 25 พย.18
7. บริษัทอุตสาหกรรมหลอดแก้วไทยจำกัด ผลิตหลอดแก้วบรรจุยาฉีด เปิดดำเนินการวันที่ 1 ธค.20

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

หมายเหตุ : ไม่ได้นำอุตสาหกรรมหลอดไฟฟ้ามารวมแสดงไว้ ณ ที่นี้

จะเห็นว่าโรงงานผลิตผลิตภัณฑ์แก้วดังกล่าว ผลิตผลิตภัณฑ์ประเภทกระจก, กระจกนิรภัย, หลอดแก้วบรรจุยาฉีด, อุปกรณ์แก้วในห้องทดลอง, เลนซ์แว่นตา กิจการเหล่านี้ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนด้วย แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าไม่มีโรงงานผลิตขวดแก้ว และภาชนะแก้วที่ผลิตโดยใช้เครื่องจักรอัตโนมัติติดตั้งขึ้นใหม่เลย อาจจะมีสาเหตุมาจากความต้องการใช้ขวดในประเทศยังไม่ มากพอที่จะตั้งโรงงานเพิ่ม แต่เมื่อเวลาผ่านไปอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมขวดได้เจริญขึ้น ซึ่งได้แก่ อุตสาหกรรมเครื่องดื่มประเภทต่าง ๆ และอุตสาหกรรมผลิตยา เป็นต้น เมื่อมีความต้องการใช้ขวดเพิ่มขึ้น จึงมีผู้สนใจลงทุนในอุตสาหกรรมขวดแก้วเกิดขึ้น แต่การที่จะตั้งโรงงานโดยใช้เครื่องจักรอัตโนมัติในการผลิตนั้นต้องใช้เงินลงทุนสูง และสำหรับอุตสาหกรรมแก้วนั้นเป็นอุตสาหกรรมที่มีลักษณะพิเศษ คือ เตาหลอมจะต้องทำงานตลอดเวลา 24 ชั่วโมง น้ำแก้วที่หลอมละลายแล้วจะไหลออกมาตลอดเวลา หากมีการผิดพลาดในส่วนใดก็คือน้ำแก้วก็จะเสียไปเปล่า ๆ (ตั้งได้กล่าวไว้แล้วในบทที่ 3) นอกจากนี้เทคโนโลยีในการผลิตก็จะต้องนำเข้าจากต่างประเทศ ดังนั้นการลงทุนจำเป็นจะต้องได้รับการส่งเสริมจากรัฐบาล เช่น การยกเว้นภาษีนำเข้าเครื่องจักร ยกเว้นภาษีเงินได้ในช่วงแรกของการผลิต การอนุญาตให้ต่างชาติเทคนิคชาวต่างชาติเข้ามาในประเทศไทย ฯลฯ แต่นโยบายอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์แก้วที่กระทรวงอุตสาหกรรมประกาศใช้ในช่วงระยะเวลาดังกล่าวไม่มีเนื้อหาช่วยให้มีการลงทุนในอุตสาหกรรมแก้ว ดังจะเห็นได้จากประกาศกระทรวงอุตสาหกรรมเกี่ยวกับนโยบายอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์แก้ว ซึ่งประกาศมาเป็นระยะ ๆ ดังนี้

นโยบายอุตสาหกรรมผลิตแก้ว (ฉบับที่ 1) ประกาศเมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2517 มีสาระสำคัญ คือ อนุญาตให้ตั้งและขยายโรงงานผลิตแก้วได้โดยไม่มีจำกัดขนาดของกำลังผลิต แต่มีเงื่อนไขว่าโรงงานผลิตแก้วที่จะตั้งขึ้นใหม่ต้องผลิตขวดยาเป็นส่วนใหญ่ หากมีการผลิตขวดเครื่องดื่มและภาชนะแก้วอื่น ๆ ด้วยจะจำหน่ายในประเทศได้ไม่เกิน 50% ของปริมาณการผลิตในแต่ละปี ส่วนการผลิตเพื่อส่งออกนั้น อนุญาตให้ทำได้โดยไม่มีจำกัดจำนวน ส่วนในเรื่องทุนนั้น โรงงานผลิตแก้วที่จะตั้งขึ้นใหม่ต้องมีคนไทยถือหุ้นไม่น้อยกว่า 75% ของเงินทุน และจะต้องเป็นเงินทุนจากผู้ผลิตยาไม่น้อยกว่า 60% ของเงินทุน การผลิตขวดยาจะต้องให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานที่กระทรวงอุตสาหกรรมจะได้กำหนดขึ้น และการตั้งและขยายโรงงานแก้วจะไม่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมการลงทุน

มูลเหตุของประกาศกระทรวงอุตสาหกรรมฉบับแรกนี้ก็คือ ทางกระทรวงอุตสาหกรรมพิจารณาเห็นว่า ความต้องการใช้ผลิตภัณฑ์แก้วได้เพิ่มปริมาณมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งขวดยาซึ่งจำเป็นต้องใช้ในอุตสาหกรรมผลิตยานั้นไม่เพียงพอ กระทรวงอุตสาหกรรมจึงมีนโยบายสนับสนุนการผลิตขวดยาเป็นสำคัญ แต่บังคับว่าเงินทุนต้องมาจากผู้ผลิตยาไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ของทุนทั้งหมด ซึ่งก็หมายความว่าหากมีผู้ต้องการลงทุนในอุตสาหกรรมผลิตขวดแก้ว แต่ผู้นั้นไม่ได้เป็นผู้ผลิตยาด้วยก็จะลงทุนได้ยาก เพราะเงินทุนจะต้องมาจากผู้ผลิตยาถึง 60% เมื่อเป็นเช่นนี้ก็อาจจะเป็นการสนับสนุนบุคคลบางจำพวกและหากมีผู้ต้องการลงทุนผลิตผลิตภัณฑ์แก้วที่ไม่ใช่ขวด เช่น ภาชนะแก้วบนโต๊ะอาหารก็ทำไม่ได้ เพราะจะต้องผลิตขวดยา เป็นส่วนใหญ่ อีกทั้งขวดเครื่องดื่มและภาชนะแก้วอื่น ๆ ที่ผลิตได้จะขายในประเทศเกินกว่า 50 % ของปริมาณการผลิตในแต่ละปีไม่ได้ ซึ่งข้อกำหนดอันนี้อาจก่อให้เกิดการผูกขาดในอุตสาหกรรมผลิตขวดเครื่องดื่มและภาชนะแก้วอื่น ๆ ได้ จึงมีผู้ทำหนังสือเสนอขอคิดเห็นถึง กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรมจึงได้นำเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาใหม่อีกครั้งหนึ่ง เมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาและอนุมัติแล้ว กระทรวงอุตสาหกรรมจึงได้ประกาศนโยบายอีกครั้งหนึ่ง

นโยบายอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์แก้ว (ฉบับที่ 2) ประกาศเมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2517
มีสาระสำคัญดังนี้คือการตั้งและขยายโรงงานผลิตภัณฑ์แก้ว ซึ่งมีกำลังการผลิตรวมกันเกินกว่าวันละ 5 ตัน จะต้องผลิตขวดยา เป็นส่วนใหญ่ มีคนไทยถือหุ้นไม่น้อยกว่า 75% ของเงินทุนจดทะเบียน การตั้งและขยายโรงงานจะไม่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนตาม พ.ร.บ. การส่งเสริมการลงทุน และผลิตภัณฑ์แก้วจะต้องได้มาตรฐานตามที่กระทรวงอุตสาหกรรมกำหนด

ประกาศฉบับที่ 2 ต่างจากฉบับแรกคือ ฉบับแรกกำหนดเงื่อนไขสำหรับโรงงานผลิตแก้วทุกขนาดกำลังการผลิต ส่วนฉบับที่ 2 กำหนดเฉพาะโรงงานผลิตภัณฑ์แก้วที่มีกำลังการผลิตทั้งหมดรวมกันเกินกว่าวันละ 5 ตัน และเงื่อนไขได้เปลี่ยนใหม่คือ ฉบับที่ 2 เงินลงทุนไม่จำเป็นต้องมาจากผู้ผลิตยา แต่โรงงานผลิตภัณฑ์แก้วยังต้องผลิตขวดยาได้เป็นส่วนใหญ่เช่นเดิม เพียงแต่หากมีการผลิตขวดเครื่องดื่มชนิดอื่นด้วย ก็ไม่ได้ระบุว่าห้ามจำหน่ายในประเทศเกินเท่าใด

ต่อมาบริษัทบางกอกกล๊าสจำกัด ผู้ขออนุญาตตั้ง โรงงานผลิตภัณฑ์แก้วใหม่ได้มีหนังสือถึง
กระทรวงอุตสาหกรรม ขอให้กระทรวงอุตสาหกรรมพิจารณาแก้ไขเงื่อนไขตามประกาศฉบับที่ 2
(20 พย. 2517) เสียใหม่ กระทรวงอุตสาหกรรมจึงได้นำเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา
คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาและอนุมัติแล้ว กระทรวงอุตสาหกรรมจึงได้ประกาศเป็นนโยบายฉบับที่ 3

นโยบายอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์แก้ว (ฉบับที่ 3) ประกาศเมื่อวันที่ 8 กันยายน 2519
กำหนดเงื่อนไขสำหรับการตั้งและขยายโรงงานผลิตภัณฑ์แก้ว ซึ่งมีกำลังการผลิตรวมกันเกินกว่า
วันละ 5 ตันว่า โรงงานผลิตภัณฑ์แก้วจะต้องผลิตขวดยาเพื่อสนองความต้องการของตลาดด้วย
ต้องมีคนไทยถือหุ้นไม่น้อยกว่า 75% ของเงินทุนจดทะเบียนและผลิตภัณฑ์แก้วจะต้องได้มาตรฐาน
ตามที่กระทรวงอุตสาหกรรมกำหนด

จะเห็นได้ว่าประกาศกระทรวงอุตสาหกรรมฉบับที่ 3 นี้ไม่ได้บังคับว่า โรงงานผลิตแก้ว
จะต้องผลิตขวดยาเป็นส่วนใหญ่ เพียงแต่กำหนดว่า จะต้องผลิตขวดยาด้วยเท่านั้น และไม่ได้ห้ามว่า
โรงงานแก้วที่ตั้งขึ้นใหม่จะต้องไม่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน ซึ่งหมายความว่ารัฐเปิดโอกาสให้
โรงงานผลิตภัณฑ์แก้วมีโอกาสได้รับการส่งเสริมการลงทุนได้ แต่เมื่อประกาศนี้ออกมาทางกระทรวง
กลาโหมก็ได้ เสนอคณะรัฐมนตรีให้กระทรวงอุตสาหกรรมพิจารณาเปลี่ยนแปลงหรือยับยั้งนโยบาย
อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์แก้วฉบับนี้ไว้ก่อนจนกว่าความต้องการใช้ผลิตภัณฑ์แก้วจะมีปริมาณสูงขึ้น ทั้งนี้
อาจจะเป็นเพราะหากรัฐให้การส่งเสริมแก่เอกชนในการลงทุนตั้งโรงงานผลิตภัณฑ์แก้ว ก็อาจมีผู้
ขอรับการส่งเสริมการลงทุนและทำกิจการแข่งขันกับองค์การแก้ว ซึ่งสังกัดกระทรวงกลาโหมได้
กระทรวงอุตสาหกรรมโดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรีจึงได้ออกประกาศฉบับที่ 4

นโยบายอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์แก้ว (ฉบับที่ 4) ประกาศเมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2520
โดยเพิ่มเติมจากฉบับที่ 3 ว่าการตั้งและขยายโรงงานผลิตภัณฑ์แก้ว ซึ่งมีกำลังการผลิตรวมกันเกิน
กว่าวันละ 5 ตัน จะไม่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมการลงทุน

เมื่อพิจารณาดูประกาศกระทรวงอุตสาหกรรมเกี่ยวกับนโยบายอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์
แก้วฉบับที่ 4 (31 มีนาคม 2520) และฉบับก่อน ๆ ที่ผ่านมามีคือ ฉบับที่ 1 (20 กพ. 17) และ
ฉบับที่ 2 (20 พย. 17) ที่กล่าวว่า การตั้งและขยายโรงงานผลิตภัณฑ์แก้วจะไม่ได้รับการส่งเสริม
การลงทุนตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมการลงทุนนั้นหมายความว่า การส่งเสริมการลงทุนในผลิตภัณฑ์แก้ว

จะเกิดขึ้นมิได้เลยไม่ว่าจะเป็นผลิตภัณฑ์แก้วชนิดใด ทั้งขวดน้ำแก้วน้ำ กระຈก หลอดแก้วบรรจุยาชนิด ฯลฯ นอกจากนี้การที่กำหนดว่า โรงงานผลิตภัณฑ์แก้วจะต้องผลิตยา เพื่อสนองความต้องการของตลาด ด้วยนั้นก็แสดงว่า โรงงานผลิตภัณฑ์แก้วที่ตั้งขึ้นใหม่ไม่ว่าจะเป็นผลิตภัณฑ์แก้วชนิดใดก็ตามจะต้องผลิต ขวดยาด้วย เช่น โรงงานแก้วเสียรไน โรงงานผลิตภัณฑ์กระຈก ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์แก้วด้วยเช่นกัน ก็จะต้องผลิตขวดยาดูด้วย จะเห็นได้ว่าการกำหนดเงื่อนไขดังกล่าวเป็นสิ่งที่ไม่ลุ่มเหตุลุ่มผล โดยเจตนา แล้วรัฐคงจะต้องการควบคุมเฉพาะการผลิตขวดแก้ว แต่เมื่อประกาศออกมาเป็นนโยบายผลิตภัณฑ์แก้ว ผลิตภัณฑ์แก้วทุกชนิดก็就会被บังคับไปด้วย ทำให้การขยายการผลิตในผลิตภัณฑ์แก้วบางชนิดต้องหยุด ชะงักลง อย่างไรก็ตามแม้ว่าประกาศกระทรวงอุตสาหกรรมจะไม่อนุญาตให้มีการส่งเสริมการลงทุนในผลิตภัณฑ์แก้ว แต่มีผู้ยื่นขอรับการส่งเสริมการลงทุน 2 รายคือ

1. บริษัทบางกอกกล๊าสจำกัด ยื่นคำขอเพื่อผลิตขวดยา ขวดน้ำอัดลมและอื่น ๆ
2. บริษัทอุตสาหกรรมแก้วสมุทรปราการยื่นคำขอเพื่อผลิตขวดยาและขวดชนิดต่าง ๆ

จากการพิจารณาบททวนของกระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม โดยมติคณะ รัฐมนตรี จึงได้มีประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับที่ 5

นโยบายอุตสาหกรรมผลิตขวดแก้ว (ฉบับที่ 5) ประกาศเมื่อวันที่ 3 มกราคม 2522 กำหนดว่า โรงงานผลิตขวดแก้วที่จะตั้งขึ้นใหม่และขยายจะต้องผลิตขวดยา เพื่อสนองความต้องการ ของตลาด ต้องมีคนไทยถือหุ้นไม่น้อยกว่า 75% ของเงินทุนจดทะเบียน และขวดแก้วจะต้องได้ มาตรฐานตามที่กระทรวงอุตสาหกรรมกำหนด

นโยบายนี้ยังคงใช้บังคับอยู่จนถึงปัจจุบัน จะเห็นได้ว่านโยบายฉบับใหม่นี้เปลี่ยนจาก นโยบายเก่าโดยสิ้นเชิงในแง่ที่ว่านโยบายเก่า เป็นนโยบายผลิตภัณฑ์แก้ว ซึ่งหมายถึงผลิตภัณฑ์แก้ว ทุกชนิดไม่ว่าจะเป็นขวดแก้ว ภาชนะแก้ว กระຈกหรือหลอดแก้วบรรจุยาชนิด ส่วนนโยบายใหม่เป็น นโยบายเฉพาะการผลิตขวดแก้วและไม่ห้ามการส่งเสริมการลงทุนด้วย

การส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมแก้วในประเทศไทย

เพื่อให้สอดคล้องกับประกาศกระทรวงอุตสาหกรรมโดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรี เรื่อง นโยบายผลิตภัณฑ์แก้ว ตั้งแต่ปี 2517 จนถึงสิ้นปี 2521 คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจึงไม่ได้

ให้การส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์แก้วในช่วงนั้นเลย แต่จากประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่องนโยบายอุตสาหกรรมผลิตขวดแก้ว ฉบับล่าสุดเมื่อวันที่ 3 มกราคม 2522 คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ซึ่งมีประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน เรื่องการให้การส่งเสริมการผลิตผลิตภัณฑ์แก้ว ซึ่งเริ่มมีผลบังคับตั้งแต่วันที่ 29 มกราคม 2522 โดยกำหนดขนาดและเงื่อนไขไว้ดังนี้คือ การผลิตผลิตภัณฑ์แก้วต้องมีขนาดลงทุนไม่น้อยกว่ายี่สิบห้าล้านบาท ไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน โดยมีเงื่อนไขเฉพาะสำหรับการผลิตขวดแก้วดังนี้

1. ต้องผลิตขวดยาเพื่อสนองความต้องการของตลาดด้วย
2. บุคคลผู้มีสัญชาติไทยจะต้องถือหุ้นรวมทั้งสิ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ สี่สิบห้าของทุนจดทะเบียน

ต่อมาคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้พิจารณาว่า ได้ให้การส่งเสริมการผลิตขวดแก้วจนมีกำลังผลิตเพียงพอกับความต้องการแล้ว จึงได้พิจารณาขจัดการส่งเสริมเฉพาะการผลิตขวดแก้วไว้เป็นการชั่วคราวตั้งแต่วันที่ 29 มีนาคม 2522

ปัจจุบันกิจการผลิตภัณฑ์แก้วที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนไปแล้วมีทั้งสิ้น 21 กิจการเป็นเงินลงทุนทั้งสิ้นประมาณ 1,701.13 ล้านบาท ทุนจดทะเบียน 448.40 ล้านบาท เป็นหุ้นของคนไทย 336.30 ล้านบาท หรือร้อยละ 75 หุ้น ต่างชาติ 112.10 ล้านบาทหรือร้อยละ 25 ประกอบด้วยสัญชาติญี่ปุ่น ไต้หวัน อังกฤษ เยอรมัน เนเธอร์แลนด์ และอเมริกัน ใช้คนงานประมาณ 4,175 คน^{1/} รายละเอียดผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์แก้วจะเห็นได้จากตารางที่ 65

^{1/} สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

ตารางที่ 65 กิจกรรมผลิตภัณฑ์แก้วที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน
(รวบรวมถึง 31 ธันวาคม 2523)

	วันเปิดดำเนินการ
1. กิจกรรมผลิตกระจกแผ่น บริษัทกระจกไทย-อาซาฮี จำกัด	5 มค. 09
2. กิจกรรมผลิตขวดแก้วและภาชนะแก้ว บริษัทอุตสาหกรรมแก้วสมุทรปราการ จำกัด บริษัทแก้วปราการ จำกัด บริษัทบางกอกกลาสส์จำกัด บริษัทโอเชียนกลาสส์ จำกัด	19 มีค. 22 1 เมย. 23 1 พค. 23
3. กิจกรรมอุปกรณ์แก้วในห้องทดลอง บริษัทอุตสาหกรรมแก้วกรุงเทพจำกัด	25 พย. 18
4. กิจกรรมผลิตหลอดแก้วบรรจุยาฉีด บริษัทแอปป้า อินดัสตรีส์ จำกัด ^{1/} บริษัทอุตสาหกรรมหลอดแก้วไทยจำกัด ^{1/} บริษัทคู่งศรี จำกัด	20 กค. 10 1 ธค. 20
5. กิจกรรมผลิตกระจกนิรภัย บริษัทไทยเซฟตี้กลาสส์จำกัด ห้างหุ้นส่วนจำกัดส่งาต์ารังค์อุตสาหกรรม	10 มค. 16 15 กพ. 16
6. กิจกรรมเลนซ์แว่นตา บริษัทอุตสาหกรรมแว่นตาไทยจำกัด บริษัทโฮยา เลนซ์ไทยแลนด์จำกัด บริษัทแว่นตาไทยจำกัด	7 มิย. 07 5 ธค. 17
7. กิจกรรมผลิตใยแก้ว บริษัทสยามกลาสส์วูลส์จำกัด	3 มค. 21
8. กิจกรรมผลิตหลอดไฟฟ้า บริษัทบางกอกแลมพ์จำกัด บริษัทไทยโตชิบาฟลูออเรสเซนต์จำกัด บริษัทไทยฟลูออเรสเซนต์แลมพ์จำกัด บริษัทอี.ลคทริคัลแลมพ์แมนูแฟคเจอร์ไทยแลนด์จำกัด บริษัทเอเชียอุตสาหกรรมหลอดไฟจำกัด บริษัท ยูวีไอ-เอ็นวีซี จำกัด	1 พย. 08 9 เมย. 18 6 กพ. 19 10 มค. 20 14 มีค. 22

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

^{1/} บัจุบันบริษัทนี้ได้เปลี่ยนไปผลิตขวดแก้วแทนการผลิตหลอดแก้วบรรจุยาฉีด จากการสัมภาษณ์ผู้ผลิต

จากตารางที่ 65 จะเห็นว่ากิจการผลิตขวดแก้วและภาชนะแก้วที่ได้รับการส่งเสริมหลังจากที่มีประกาศกระทรวงอุตสาหกรรมฉบับล่าสุด ลงวันที่ 3 มกราคม 2522 นั้นมี 4 รายการคือ บริษัทอุตสาหกรรมแก้วสมุทรปราการจำกัด บริษัทแก้วปราการจำกัด บริษัทบางกอกกล๊าสจำกัด บริษัทโอเชียนกล๊าสจำกัด บริษัทเหล่านี้ผลิตโดยใช้เครื่องจักรอัตโนมัติ 3 บริษัทแรกผลิตขวดแก้วและแก้วน้ำ ส่วนบริษัทหลังผลิตเครื่องแก้วเสียบไรน แต่ยังไม่ได้เริ่มดำเนินการผลิตแต่อย่างใด

จากนโยบายผลิตภัณฑ์แก้วตามที่ได้เสนอไปแล้วนั้น อาจกล่าวได้ว่านโยบายผลิตภัณฑ์แก้วมีความผิดพลาดมาตลอดจาก 2517 จนถึงปลายปี 2521 ทั้งนี้เนื่องจากประเทศไทยมีแหล่งทรายที่สีราคาถูก อาจนำมาพัฒนาอุตสาหกรรมแก้วได้มากมาย แต่ประกาศนโยบายดังกล่าวเป็นอุปสรรคต่อการลงทุนในอุตสาหกรรมนี้

โดยหลักการแล้วการพัฒนาอุตสาหกรรมเป็นผลดีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ แต่ถ้านโยบายที่ทางกระทรวงอุตสาหกรรมซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงต่อความเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมในประเทศ ประกาศไว้ในขณะใดขณะหนึ่งนั้น เป็นไปในทางที่ไม่เหมาะสมก็จะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศได้เช่นกัน การที่กล่าวว่านโยบายของกระทรวงอุตสาหกรรมในขณะใดขณะหนึ่ง เป็นไปในทางที่ไม่เหมาะสมนั้นอาจเกิดขึ้นได้หลายทาง ทางหนึ่งที่สำคัญก็คือ ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสภาวะของอุตสาหกรรมต่าง ๆ ไม่เป็นที่เปิดเผยอย่างแน่ชัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งตัวเลขที่เกี่ยวกับปริมาณการผลิตของอุตสาหกรรมแต่ละประเภท แม้แต่ทางกระทรวงอุตสาหกรรมเองซึ่งมีหน้าที่ควบคุมโรงงานอุตสาหกรรมโดยตรงก็ยังไม่สามารถทราบปริมาณการผลิตที่แท้จริงของอุตสาหกรรมบางประเภทได้อย่างถูกต้อง และหันต่อเหตุการณ์ เท่าที่ผ่านมาผู้ผลิตส่วนใหญ่ของอุตสาหกรรมบางประเภท ไม่ได้ให้ความร่วมมือกับทางราชการในการให้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสภาวะของกิจการของตน และในขณะเดียวกันทางราชการก็ไม่มีมาตรการเพียงพอที่จะให้ได้มาซึ่งความถูกต้องของข้อมูล ปัญหาเช่นนี้เกิดขึ้นมานานนับแต่เริ่มมีอุตสาหกรรมในประเทศไทยเป็นต้นมา จนกระทั่งปัจจุบันก็ยังแก้ไขไม่ได้

การที่ข้อมูลทางตัวเลขที่เกี่ยวกับสถานการณ์ของอุตสาหกรรมในประเทศไทยไม่เป็นที่เปิดเผยอย่างแจ่มชัดหรือเปิดเผยบ้างแต่ไม่ครบถ้วนนั้น เนื่องจาก

1. หน่วยงานบางหน่วยงานของทางราชการไม่มีระบบการรวบรวมและติดตามข้อมูลจากเอกชนอย่างมีประสิทธิภาพ บ่อยครั้งรัฐอาจมีมาตรการที่ดี แต่เมื่อไม่มีการปฏิบัติตามก็ไม่มีประโยชน์

2. นโยบายของรัฐเกี่ยวกับอุตสาหกรรมแต่ละประเภทไม่แน่ชัด ทำให้ผู้ผลิตไม่ทราบว่าจะวางแผนของตนไปในทางใด สิ่งไม่ยอมเปิดเผยข้อเท็จจริงเนื่องจากเกรงว่าคู่แข่งจะล่วงรู้ความลับของตน เมื่อเป็นเช่นนี้ทางราชการก็จะได้ไม่ข้อมูลที่ต้องการครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน ทำให้ผู้ที่สนใจลงทุนไม่มีข้อมูลในการตัดสินใจ และผู้ใช้ข้อมูลของทางราชการประกอบในการตัดสินใจลงทุนก็อาจจะตัดสินใจผิดพลาดได้ ยิ่งไปกว่านั้นการวางแผนพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศก็ผิดพลาดไปด้วย

3. ความล่าช้าในการเก็บภาษีของรัฐบาลให้ได้อย่างถูกต้องและครบถ้วนเท่าที่ผ่านมาไม่คุ้มประสิทธิภาพ กิจกรรมต่าง ๆ โดยเฉพาะกิจการที่มีการบริหารแบบครอบครัวมักจะได้ผลกำไรให้ต่ำลงจากความเป็นจริงเพื่อเสียภาษีน้อยลง ปัญหาเช่นนี้เกิดขึ้นทั่วไปในระบบการค้าและระบบภาษีของประเทศ ซึ่งทำให้ยากแก่การที่ทางราชการจะได้รับข้อมูลทางด้านภาวะของอุตสาหกรรมที่แท้จริงได้ เนื่องจากผู้ผลิตจะต้องพยายามรายงานตัวเลขให้สอดคล้องกับการเสียภาษีของตน การที่ธุรกิจต่าง ๆ นิยมการเสียภาษีต่ำกว่าความเป็นจริง เช่นนี้มีสาเหตุมาจากระบบการลด ภาษีกำไรสุทธิ และจำนวนสถานที่ประกอบการมีมากเกินกำลัง เจ้าหน้าที่ของทางราชการที่จะดูแลตรวจสอบ แม้ว่าตามกฎหมายงบการเงินจะต้องได้รับการรับรองความถูกต้องจากผู้สอบบัญชีไปขึ้นหนึ่งแล้วก็ตาม แต่ในทางปฏิบัติก็อาจมีรายการบางรายการที่ผู้สอบบัญชีตรวจไม่พบ หรืออาจเป็นไปได้ว่าผู้สอบบัญชีไม่งบการเงินที่อยู่ในความรับผิดชอบมากเกินไป ไม่อาจทำการตรวจสอบงบการเงินได้อย่างละเอียดถี่ถ้วนนัก แต่สาเหตุที่สำคัญยิ่งกว่าสิ่งอื่นใดที่ผู้เสียภาษีไม่ยินดีเสียตามความเป็นจริงก็คือ เงินภาษีที่ธุรกิจห้างร้านได้เสียไปนั้นไม่ได้ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติอย่างเต็มที่ กล่าวคือ ในการบริหารงานไม่ว่าจะเป็นวงการธุรกิจหรือวงการราชการ เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้ก็คือการคอร์รัปชัน แต่เรามักได้ยินคำนี้ในวงการราชการมากกว่าในวงการธุรกิจ เพราะในวงการราชการมีการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ในทุกยุคทุกสมัยไม่ว่ารัฐบาลชุดใดเข้าบริหารประเทศ มักจะได้ยินคำว่าคอร์รัปชันอยู่เสมอ ๆ กันหนาหู ซึ่งก็คือการที่บุคคลบางคนนำภาษีที่ธุรกิจและเอกชนเสียเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว ด้วยเหตุนี้จึงเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้ธุรกิจเกิดความท้อแท้ใจที่จะรายงานผลการดำเนินงานที่แท้จริง แต่ถ้าหากว่ารัฐบาลได้นำภาษีที่เก็บได้จากธุรกิจและเอกชนไปบริหารประเทศในทางที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมอย่างแท้จริงแล้ว ก็เชื่อว่าธุรกิจตลอดจนเอกชนต่างยินดีที่จะเสียภาษีอย่างเต็มที่และหากแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการเสียภาษีอากรได้ก็อาจจะเป็นส่วนหนึ่งที่ย่วยให้รัฐได้ข้อมูลที่แท้จริง

เกี่ยวกับสภาวะอุตสาหกรรมได้

นอกจากข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับสภาวะอุตสาหกรรมต่าง ๆ ที่มีอยู่ไม่ถูกต้อง ซึ่งจะทำให้การวางแผนนโยบายต่าง ๆ ของทางราชการโดยอาศัยข้อเท็จจริงเหล่านั้นผิดพลาดได้แล้วยังมีสาเหตุที่สำคัญ คือ การไม่ประสานงานกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐ ซึ่งมีลักษณะการงานและหน้าที่ความรับผิดชอบในเรื่องเดียวกัน การไม่ประสานงานกันนี้อาจเกิดขึ้นเนื่องจากการชิงดีชิงเด่นกันระหว่างหน่วยงาน และการไม่ ยอมเสียเปรียบซึ่งกันและกันโดยไม่ได้คำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติเป็นหลัก ดังนั้นในการวางแผนนโยบายของทางราชการไม่ว่าจะเกี่ยวกับเรื่องใดก็ตาม เมื่อไม่ทราบถึงข้อเท็จจริงที่ถูกต้องในด้านต่าง ๆ และขาดความร่วมมือจากทุกฝ่ายด้วยความจริงใจ ตลอดจนการขาดการพิจารณาอย่างถี่ถ้วนในทุกด้าน และยิ่งไปกว่านั้นหากมีเหตุผลทางการเมืองเกี่ยวข้องด้วยแล้วก็อาจจะได้นโยบายที่ไม่เป็นธรรมแก่เอกชนผู้ลงทุน และไม่ก่อให้เกิดความเจริญแก่ระบบเศรษฐกิจอย่างแท้จริง

จากการศึกษานโยบายอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์แก้วของกระทรวงอุตสาหกรรมซึ่งมีข้อจำกัดมากมายนั้นทำให้เห็นว่านโยบายไม่เป็นไปในลักษณะการพัฒนา แต่กลับกลายเป็นอุปสรรคต่อความเจริญของอุตสาหกรรมแก้วอีกด้วย แต่อย่างไรก็ตามรัฐบาลก็ได้พยายามที่จะพัฒนาอุตสาหกรรมแก้วให้เจริญก้าวหน้า โดยได้ปรับปรุงแก้ไขประกาศกระทรวงอุตสาหกรรมที่เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์แก้วฉบับต่าง ๆ ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ดังจะเห็นได้จากประกาศกระทรวงอุตสาหกรรมฉบับปัจจุบัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย